

REVIZE NORMY ČSN 75 7715 STANOVENÍ NÁROSTŮ

Jana Říhová Ambrožová, Lenka Fremrová

VŠCHT ÚTVP Technická 5, Praha 6

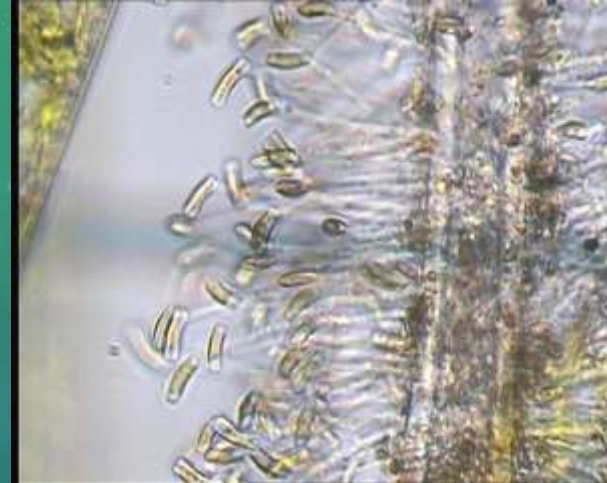
Sweco Hydroprojekt, a.s., Tábořská 31, Praha 4

ÚVOD

V roce 2015 byla zpracována revize v návaznosti na vydané aktualizované ČSN EN.

Některé kapitoly byly významně přepracovány:

- Předmět normy.
- Metodika - Stanovení nárostů.
- Vypuštění stanovení nárostů na umělém podkladu.
- Doplněna kapitola zaměřená na zabezpečování kvality (QA) a řízení kvality (QC) hydrobiologických rozborů.

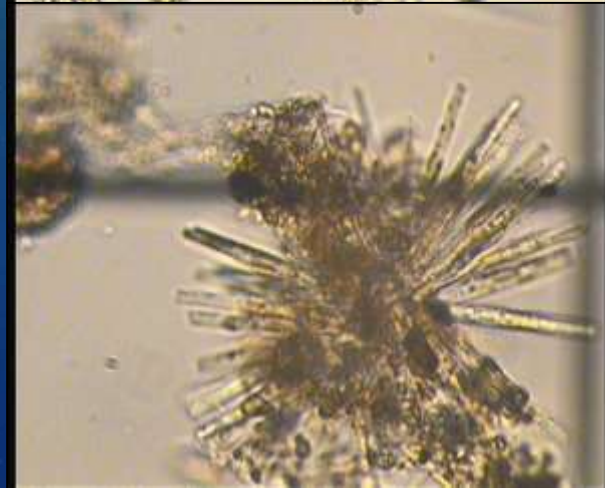
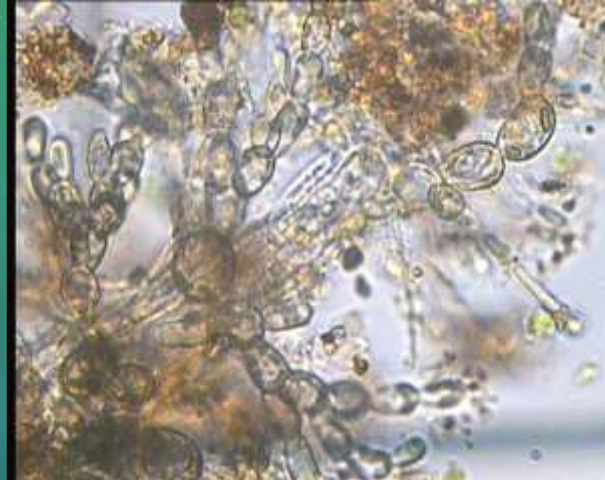
PODSTATA ZKOUŠKY

- Metoda spočívá v **kvalitativním** a **kvantitativním** (semikvantitativním) stanovení nárostových organismů **rostoucích na přirozených podkladech** (kamenech, písku, bahně, jemných naplaveninách, makrofytech a na jiných předmětech ve vodě) a **na povrchu objektů dlouhodobě ponořených ve vodě. I ploché kameny.**
- Běžné laboratorní a terénní vybavení, škrabky, odsávačka, spec. upravená širokohrdlá láhev apod.

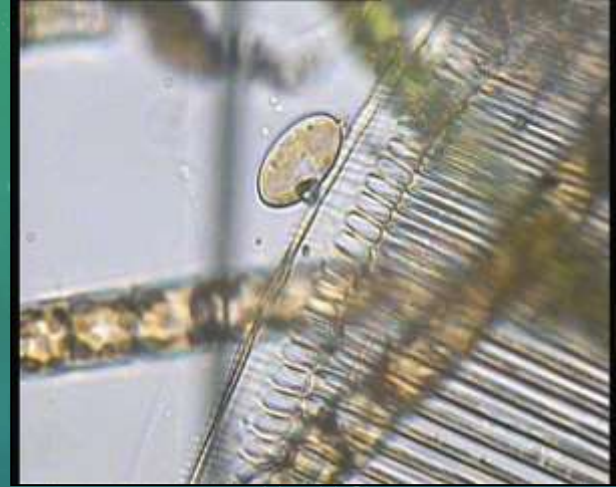
ODBĚR VZORKŮ

- Při odběru dodržovat určité zásady – **PAMATUJ** - citlivé organismy, NL, jiné než nárostové organismy apod.
- **Výběr míst** – porovnatelnost podmínek (materiál, homogenita), nezastíněná, břeh x hloubka, eufotická zóna (4 až 6 týdnů), kolísání hladiny (10 až 15 cm).
- **Odběr** 5 replikátů, plocha 10 cm².
- **Norma nabízí postupy** odběru vzorků škrabkou, pinzetou, skalpelem, nožem, kartáčky, nůžkami, odsávačkou, pipetou, přímo do vzorkovnice kámen apod.

POSTUP ZKOUŠKY

- **100x** - předběžné mikroskopické hodnocení, stav, deformace, morfologie, vitalita.
- **200x** – detailní určení a **hojnost**
- **Stupně hojnosti** se přiřazují taxonům podle jejich relativní pokryvnosti v preparátu – zásadní pro vzorky nárostů s vláknitými sinicemi a řasami (*Oscillatoria*, *Stigeoclonium*, *Ulothrix*, *Spirogyra*, *Cladophora*) a drobnými organismy (jedenobuněčné, chlorokokální, cenobiální, bičíkovci, rozsivky).

VYHODNOCENÍ ZKOUŠKY

Tabulka 1 – Odhadní stupnice hojnosti

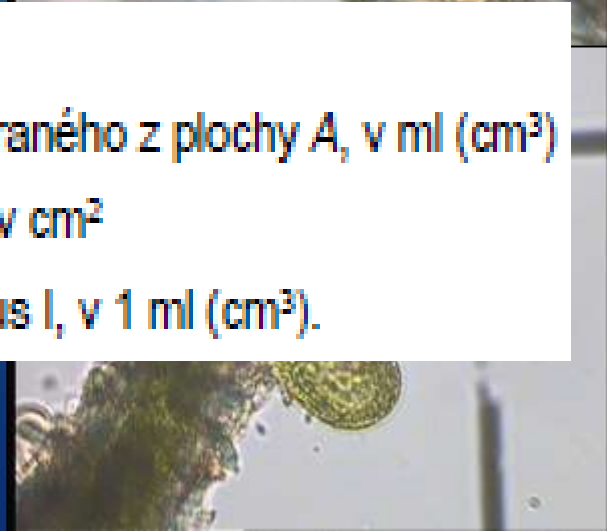
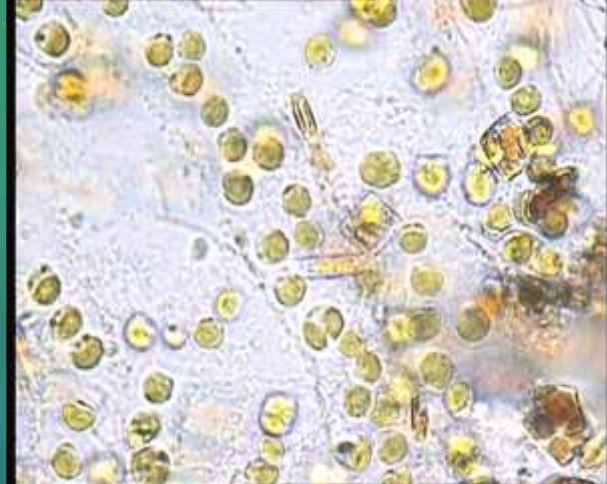
Stupeň hojnosti	Výskyt slovní vyjádření	Výskyt %
1	Ojedinělý	< 1
2	Příležitostný	1 až 5
3	Řídký	5 až 20
4	Častý	20 až 50
5	Hojný	50 až 75
6	Velmi hojný	75 až 90
7	Hromadný (dominantní)	> 90

VYHODNOCENÍ ZKOUŠKY

- **Kvantitativní** vyhodnocení – Cyrus I.
- Kvantifikace i na základě zaznamenané velikosti stírané plochy při odběru a objemu vzorku.

$$N_A = \frac{V \cdot X}{A}$$

N_A	počet jedinců na ploše 1 cm ²
V	objem vody s resuspendovaným vzorkem nárostu odebraného z plochy A , v ml (cm ³)
A	plocha hrdla odběrové lahve, nebo seškrabaná plocha, v cm ²
X	celkový počet jedinců zjištěný rozbořem v komůrce Cyrus I, v 1 ml (cm ³).

ZÁVĚR

- Rozbor je podkladem pro saprobiologické a jiné vyhodnocení, např. pro hodnocení ekologického stavu a kvality vody.
- Primární výsledky kvalitativních a kvantitativních rozborů se trvale archivují pro další využití.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Speciální poděkování patří kolegům,
pracovníkům laboratoří:
RNDr. Petru Marvanovi, CSc.,
RNDr. Ladislavu Havlovi, CSc.,
RNDr. Blance Desortové, CSc. a
panu Emilovi Janečkovi,
kteří se podíleli na připomínkování této normy.

